

Mötesanteckning

Datum: 2020-10-01

Diariernr: SSM2020-5740

Dokumentnr: SSM2020-5740-4

Förrättningsdatum: 2020-09-30

Handläggare: Michael Egan
Godkänt av: Ansi Gerhardsson

Möte med miljöorganisationer m.fl. för att ta emot synpunkter inför myndighetens kvalitetsgranskning av LOT etapperna S2 och A3

Mötet ägde rum virtuellt med stöd av Skype och genomfördes på engelska.

Datum

30 september 2020

Deltagare

Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning: Johan Swahn, Joachim Stormvall

Naturskyddsföreningen: Oscar Alarik

Szakálos Materials Science AB: Peter Szakálos, Christofer Leygraf

Galson Sciences Ltd: Tim Hicks, Tamara Baldwin

SSM: Bo Strömberg, Henrik Öberg, Ansi Gerhardsson, Michael Egan

Bakgrund

Den 25 mars 2020 träffade Strålsäkerhetsmyndighetens generaldirektör företrädare för Naturskyddsföreningen och andra miljöorganisationer, tillsammans med forskaren Peter Szakálos, bland annat för att lyssna på deras synpunkter angående vad som kan utläsas från SKB:s LOT försök vid Äspölaboratoriet. Som följd av mötet kom myndigheten och miljöorganisationerna överens om att de senare, i synnerhet Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning (MKG) och forskarna Peter Szakálos och Christofer Leygraf från KTH, skulle få möjlighet att lämna synpunkter på vad som anses vara viktigt att beakta i SSM:s planerade kvalitetsgranskning av SKB:s forskningsverksamhet gällande de försökspaket (S2 och A3) som återtagits från LOT under hösten 2019. SSM:s granskningsprojekt har nyligen påbörjats, med expertstöd från Galson Sciences Ltd.

Mötesanteckningar

Mötet inleds med att deltagarna presenterar sig.

SSM

Bo Strömberg presenterar myndighetens syn på bakgrunden till, och mål för, kvalitetsgranskningen (se bifogad presentation). Tanken är att Galson Sciences arbete, om möjligt, ska vara klart i slutet av november 2020, men det finns en rad moment som behöver genomföras och som utmanar denna tidplan. Det innefattar dokumentgranskning men även möten mellan Galson Sciences och SKB med sina leverantörer (tillsammans med SSM) för att ställa och få svar på frågor. SSM har även för avsikt att utföra en egen granskning av de resultat avseende kopparkorrosion som ska publiceras av SKB under hösten, med användning av Galson Sciences slutsatser som stöd i frågan om tillförlitlighet i försökets genomförande samt i dess resultat.

SSM har i nuläget inga konkreta planer på ytterligare externa granskningsprojekt kopplat till LOT förutom den nyligen initierade kvalitetsgranskningen. SSM utesluter dock inte att externa granskningsinsatser med större fokus på korrosionsprocesser även kan genomföras i en senare fas.

Galson Sciences

Tim Hicks presenterar Galson Sciences erfarenhet från tidigare granskningsuppdrag kopplade till planering, genomförande, analys och rapportering av SKB:s fälttester och andra försök (se bifogad presentation). Presentationen lyfter fram ett antal frågeställningar som har uppkommit i tidigare granskningar som exempel på de frågor som kan ställas under den aktuella granskningen. Galson Sciences betonar att deras uppdrag i första hand är fokuserat på kvalitetsfrågor och tillförlitlighet i SKB:s resultat och inte på tolkning av resultaten. Företaget har dock egen kompetens för att kunna utvärdera SKB:s kvalitetsarbete mot bakgrund av relevanta sakfrågor.

MKG

Johan Swahn presenterar MKG:s synpunkter på SKB:s arbete med LOT (se bifogad presentation). MKG kommer under kommande vecka även att till SSM skicka ett uppföljningsdokument tillsammans med en samling rapporter och övriga handlingar som presentationen hänvisar till.

Presentationen belyser ett antal faktorer som MKG anser vara viktiga för kvalitetsgranskningen samt för förståelse för de resultat som SKB kommer att publicera. Bland annat lyfter MKG fram frågor kopplade till resultat från tidigare etapper i LOT-försöket, rapportering och tolkning av resultat från ett besläktat långtidsfältförsök (FEBEX) i Schweiz samt SKB:s relationer till sina leverantörer. MKG beskriver även sina förväntningar för vad som bör redovisas av SKB i sin rapportering av resultat för LOT A3 och S2.

Diskussionspunkter

- Som svar på fråga från Galson Sciences angående rapporteringen från FEBEX-försöket uttrycker MKG farhågan att SKB kan ha haft stor inverkan på innehållet i den slutliga rapporten.
- Peter Szakálos och Christofer Leygraf betonar vikten av metallografiska undersökningar av tvärsnitt och yta på korroderade delar av både kopparkuppongerna och kopparvärmaren.
- Peter Szakálos och Christofer Leygraf tycker att korrosionsresultaten i LOT-försöken är högst relevanta ur slutförvarssynpunkt men påpekar samtidigt att avsaknaden av strålning och radiolys innebär att korrosion i den verkliga

slutförvarsmiljön kommer att vara värre med avseende på både generell korrosion och gropfrätning.

- MKG betonar vikten av skyndsam diarieföring av handlingar som avser denna kvalitetsgranskning.
- SSM noterar att SKB har uppgett att huvudrapporten avseende analys av koppar korrosion i försökspaketen A3 och S2 kommer att publiceras på deras hemsida under innevarande vecka.
- SSM är tacksam för MKG:s synpunkter och kommer tillsammans med Galson Sciences att beakta dem och deras betydelse för granskningsarbetet.

Bilagor

SSM presentation – Review of LOT experiment at the Äspö laboratory phases A3 and S2: Meeting with MKG, SSM and Galson Sciences 30/09/2020.

Galson Sciences presentation – QA Review of the LOT Experiment (Phases S2 and A3), 30 Sept 2020.

MKG presentation – MKG input to SSM review of SKB LOT results autumn 2020, Sept 30 2020.